

Relatie tussen psychotische belevingen en PTSS

R. BADRISING, J. DE JONG

Posttraumatische stressstoornis (PTSS) wordt gedefinieerd door het hebben meegemaakt van een trauma met vervolgens symptomen zoals nachtmerries, flashbacks, hyperarousal en vermijding. Het meemaken van traumatische gebeurtenissen zoals seksueel misbruik en lichamelijke mishandeling heeft niet alleen ene relatie met PTSS, maar is ook voorspellend voor het ontstaan van een psychose. Omgekeerd blijkt dat 50-98% van alle mensen met een psychose een voorgeschiedenis met trauma heeft (Read e.a. 2005). Er is echter weinig onderzoek gedaan naar de specifieke symptomen die volgen na een trauma en hun relatie met een psychose. Alsawy e.a. (2015) toetsten het bestaan van een eventuele samenhang en dosis-responsrelatie.

De auteurs gebruikten de data van de *Adult Psychiatric Morbidity Survey*, een transversale studie waaraan 7403 mensen, ouder dan 16 jaar, deelnamen. Er werden interviews afgenomen waarbij onder andere gevraagd werd naar traumatische gebeurtenissen. Hierop antwoordden 3081 mensen positief. Als die traumatische ervaringen na het 16de levensjaar hadden plaatsgevonden ($n = 2478$), werd de *Trauma Screening Questionnaire* (TSQ) afgenomen, met 5 vragen over herbelevingen en 5 over hyperarousal. Psychotische klachten werden gescreend met de *Psychosis Screening Questionnaire* (PSQ), waarbij 2 (van de 5) vragen werden gebruikt (naar paranoïde ideaties en akoestische hallucinaties).

Van de mensen die paranoïdie en/of auditieve hallucinaties hadden ervaren in het afgelopen jaar had respectievelijk 72,9 en 78,1% een traumatische gebeurtenis na hun 16de levensjaar meegemaakt. Een derde van de mensen die zowel paranoïdie als auditieve hallucinaties hadden, ervoer elk PTSS-symptoom ($p < 0,001$).

Bij herbelevingen en hyperarousal nam de kans op auditieve hallucinaties toe ($p < 0,01$); bij herbelevingen werd ook gezien dat er een grotere kans was op auditieve hallucinaties bij meer PTSS-symptomen ($p < 0,01$). Bij toename van het aantal herbelevingssymptomen van 1 tot 4 liep de oddsratio op van 1,47 tot 14,05. Resultaten wezen op een grotere kans op auditieve hallucinaties bij nachtmerries, nare herinneringen aan trauma, slaapstoornissen en schrikachtigheid. Verder was er een grotere kans op paranoïdie bij lichamelijke reacties, bij gedachten aan trauma en verhoogde waakzaamheid.

De auteurs noemen als kritiekpunt dat een longitudinaal onderzoek geschikter is, zodat ook oorzakelijke relaties tussen psychotische klachten en PTSS onderzocht kunnen worden. Verder geven zij aan dat trauma's voor het 16de levensjaar een hoger risico geven op het ontstaan van psychotische klachten en die werden juist niet meegenomen. Als derde punt zijn psychoses door comorbide middelengebruik niet uit te sluiten.

Wij hebben als kritiekpunt dat door gebruik van de TSQ slechts 2 categorieën van PTSS gebruikt worden; daardoor mag het geen PTSS-onderzoek heten, hetgeen niet duidelijk in het artikel staat. Daarnaast lijkt uit het artikel naar voren te komen dat de vragen naar PTSS-symptomen niet alleen door de deelnemers ingevuld zijn die een trauma meegemaakt hebben, maar door alle deelnemers. Dit suggereert dat PTSS-klachten en psychose met elkaar in relatie worden gebracht, waarbij niet duidelijk is wat de rol van trauma hierbij is.

LITERATUUR

- Alsawy S, Wood L, Taylor PJ, Morrison AP. Psychotic experiences and PTSD: exploring associations in a population survey. *Psychol Med* 2015; 45: 2849-59.
- O'Conghaile A, DeLisi LE. Distinguishing schizophrenia from posttraumatic stress disorder with psychosis. *Curr Opin Psychiatry* 2015; 28: 249-55.
- Read J, van Os J, Morrison A, Ross C. Childhood trauma, psychosis and schizophrenia: a literature review with theoretical and clinical implications. *Acta Psychiatr Scand* 2005; 112: 330-50.

AUTEUR

RATNI BADRISING, arts in opleiding tot psychiater, poli Trauma, PsyQ Trauma, Den Haag.

JOOP DE JONG, psychiater, PsyQ Trauma, Den Haag.

CORRESPONDENTIEADRES

Ratni Badrising, PsyQ Trauma, Carel Reinierszkade 197, 2593 HR Den Haag.

E-mail: R.Badrising@parnassiabavogroep.nl

Geen strijdige belangen meegedeeld.

ARTIKEL

Voor een volledig begrip zou men in de toekomst ook de samenhang met het voorkomen van bepaalde genen kunnen onderzoeken. Een aanwijzing hiervoor is bijvoorbeeld het vaker voorkomen van het gen *BNFDval66* bij zowel patiënten met *PTSS* en psychotische klachten als patiënten met schizofrenie (OConghaile & DeLisi 2015).